

Fənn sillabusu

İxtisas: 050409- "Mühasibat"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Audit (ARTN 19.05.2017-ci il tarixli 242 sayılı əmri)

Kodu: IPF- B15

Tədris ili: IV (2025/2026), Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi: 30saat (30 saat mühazirə)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Auditoriya №:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Tağızadə Səriyyə Cəfər qızı, baş müəllim

Məsləhət günləri və saati: III-V gün saat 13-00-15-00.

E-mail ünvanı: sariyyatagizade@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III.Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. Novruzov V.Q. və başqaları. Audit. Bakı, 2001

2. Abbasov İ.M. «Audit» dərslik. Bakı, 2007. - 530s.

3. Abbasov İ.M. " Audit ". Dərslik, Bakı, BBSU, 2013

4. V.T.Novruzov Audit. Dərs vəsaiti. Bakı, 2011

Əlavə.

5. "Audit xidməti haqqında" AR Qanunu, Bakı. 1994

6. Azərbaycan Respublikasının "Daxili audit haqqında" Qanunu. Bakı.2007.

7. Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında Əsasnamə. Bakı, 1995;

8. Rzayev Q.R. Mühasibat nəzarəti və daxili auditin metodiki prinsipləri, Bakı, 2002

9. Novruzov V.T.Ağayev və başqaları. Audit. Dərs vəsaiti. Bakı, Milli ensiklopediya. Nəşr. 2001.

10.Rzayev Q.R. Beynəlxalq mühasibat uçotu və audit. Bakı, 2000

11.Шеремет А.Д., Суйц В.П. Аудит.Москва,2001

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İqtisadiyyata giriş, Mikroiqtisadiyyat və Makroiqtisadiyyat fənlərinin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan milli iqtisadiyyatının bazar prinsipləri əsasında formalaşması, dünya arasında yaranan iqtisadi əlaqələri mühasibat uçotunun vacib beynəlxalq münasibətlər vasitəsinə çevirmişdir. "Audit" fənni bakalavr pilləsində iqtisadçı kadrlar hazırlanması prosesində tədris olunan əsas fənlərdən biridir. Bu fənnin tədrisində məqsəd gələcək iqtisadçılara auditin nəzəri və praktiki məsələləri, auditin aparılması istiqamətləri haqqında bilikləri öyrənməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91 – 100	Əla	A
2	81-90	Cox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	Qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi 30 saat: (30 saat müəhazirə)

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ və sərbəst sərbəst mövzuların məzmunu	Mühazirə	
		Saat	Tarix
1	2	3	4
	Mühazirə mövzuları	2	
1.	Mövzu: Auditin predmeti və obyektləri Plan: 1. Auditin iqtisadi mahiyyəti 2. Auditin aparılmasının məqsəd və vəzifələri 3. Maliyyə hesabatı istifadəçiləri üçün auditin zəruriliyi 4. Auditin obyektləri 5. Audit və təftiş, onların oxşar və fərqli cəhətləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
2.	Mövzu: Auditin yaranma tarixi və təşkili Plan 1. Auditin yaranma tarixi 2. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində auditin inkişafı 3. Azərbaycanda auditin yaranması. "Auditor xidməti haqqında" Qanun 4. Beynəlxalq standartlara uyğun auditor təşkilatlarının yaranması 5. "Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında" Əsasnamə Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
3.	Mövzu: Auditin tətbiqi və fəaliyyət sferası Plan: 1. Məcburi audit 2. Könüllü və ya təşəbbüslü audit 3. Könüllü auditin aparılması qaydası 4. Könüllü və məcburi audit arasında qarşılıqlı əlaqə 5. Daxili və kənar auditin xüsusiyyətləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
4.	Mövzu: Auditor fəaliyyətinin tənzimlənməsi Plan: 1. Auditdə sahibkarlıq fəaliyyətinin əsas hüquqi formaları 2. Sərbəst auditorların hüquqları və vəzifələri 3. Auditor təşkilatlarının hüquqları və vəzifələri 4. Auditor fəaliyyətinə lisenziyaların verilməsi şərtləri 5. Auditorların peşə etikası normaları 6. Auditor fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
5.	Mövzu: Auditorun məsuliyyəti Plan: 1. Auditor məsuliyyətinin müəyyən edilməsi şərtləri 2. Auditor məsuliyyəti və onun növləri 3. Auditin həm dövlət həm də sifarişçi təsərrüfat subyekti qarşısında məsuliyyəti 4. Auditorun üçüncü şəxs qarşısında məsuliyyəti Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
6.	Mövzu: Audit standartları Plan: 1. Audit standartlarının mahiyyəti və məqsədi 2. Audit standartlarının əsas prinsipləri 3. Beynəlxalq audit standartları 4. Azərbaycanın milli audit standartları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	

7.	Mövzu: Auditin planlaşdırılması Plan: 1. Auditin planlaşdırılmasının mahiyyəti, məqsədi və prinsipləri 2. Auditin planlaşdırılması mərhələləri 3. Auditin ümumi planının işlənib hazırlanması 4. Auditin proqramının tərtib edilməsi qaydaları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
8.	Mövzu: Auditdə tədqiqatların təşkili Plan: 1. Müəssisə və ona təsir edən daxili və xarici mühit amilləri, onların öyrənilməsi 2. Auditor sübutlarının müəyyən edilməsi 3. Seçmə nəticələrinin qiymətləndirilməsi 4. Analitik əməliyyatlar Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
9.	Mövzu: Auditor fəaliyyətində maliyyə təhlili Plan: 1. Auditor fəaliyyətində maliyyə təhlilinin rolu 2. Maliyyə təhlili idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsinin əsası kimi 3. Maliyyə təhlilinin mərhələləri 4. Müəssisənin maliyyə nəticələrinin təhlili 5. Müəssisədə nəzarət üsullarının və təhlilin sistemləşdirilməsi 6. Maliyyə əmsallarının təhlili 7. İdarəetmə xərclərinə nəzarət Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
10.	Mövzu: Dövlət audit Plan: 1. Dövlət maliyyə nəzarətinin mahiyyəti, əhəmiyyəti və məqsədi 2. Dövlət maliyyə nəzarətinin obyektləri 3. Dövlət maliyyə nəzarətinin strukturu 4. Hesablama Palatası və onun funksiyaları Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
11.	Mövzu : Daxili audit Plan: 1. Daxili auditin mahiyyəti və idarəetmə sistemində rolu 2. Daxili auditin məqsədi 3. Daxili auditin yerinə yetirdiyi funksiyalar 4. Daxili audit fəaliyyətinin təşkili prinsipləri 5. Daxili auditin peşə normaları və standartları 6. Daxili audit yoxlamasının planlaşdırılması 7. Daxili audit yoxlamasının əsas istiqamətləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
12.	Mövzu : Uçot, hesabat və daxili nəzarətin vəziyyətinin audit Plan: 1. Təşkilatın auditor yoxlanmasının metodiki əsasları 2. Təşkilatın idarə edilməsinin təşkilati strukturunun audit 3. İlkən uçotun vəziyyətinin və sənəd dövriyyəsinin təşkilinin audit 4. Müəssisənin uçot siyasətinin audit 5. Müəssisədə mühasibat uçotu və hesabatların təşkilinin audit Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
13.	Mövzu : Pul vəsaitləri üzrə hesablaşmaların audit Plan: 1. Kassada nağd pulun və qiymətli kağızların inventarizasiyasının aparılması və onun nəticələrinin sənədləşdirilməsi metodikası 2. Kassa əməliyyatlarının audit 3. Bankda olan hesablar üzrə əməliyyatların audit 4. Pul sənədlərinin və yolda olan köçürmələrin audit Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
14.	Mövzu: Auditin sənədləşdirilməsi Plan: 1. Auditor fəaliyyətinə dair müqavilə işinin mahiyyəti və təşkili 2. Müqavilələrin məzmunu və strukturu 3. Auditin sənədləşdirilməsinin forması məzmunu və müddəti 4. Auditin sənədləşdirilməsinin vəzifələri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	

15.	Mövzu: Auditin nəticələri və hesabatı Plan: 1. Müstəqil auditorun hesabatı 2. Auditor rəyinin mahiyyəti və strukturu 3. Auditor rəyinə təsir edən və etməyən amillər 4. Auditor rəyinin növləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-11]	2	
X	Cəmi:	30	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Ölkəmizdə auditin inkişafı və ölkənin ümumi iqtisadi vəziyyəti daha da yaxşılaşanda uçot və audit işlərinə olan ehtiyac artır. "Auditorlar Palatası", onun fəallığı və eləcə də ölkədəki yerli və xarici auditor şirkətlərinin artması, ölkəmizin xarici şirkətlərin istədiyi məkana çevrilməsi və bu sahənin Azərbaycanda inkişafı auditin əsirin ən vacib fəndlərindən birinə çevirir. Tələblər auditin predmeti və obyektlərini, təbiiqini, auditor rəyini, auditor yoxlama-ekspertiza işləri üzrə aparılan sənədləşmə işlərini və ümumilikdə auditin nəzəri və praktik məsələləri, auditin aparılması istiqamətləri haqqında bilikləri öyrənməlidirlər.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Auditin mahiyyəti, onun inkişafının aktual istiqamətlərini mənimsəyir;
- Azərbaycanda auditin beynəlxalq standartlara uyğun təşkilini öyrənir;
- Auditin ümumi planının və auditin proqramının tərtib edilməsi qaydalarını müəyyən edir;
- Auditor fəallığında maliyyə təhlilinin mərhələlərini və mütəsəssəsinin maliyyə nəticələrinin təhlili mənimsəyir;
- Daxili auditin peşə normaları və standartlarını öyrənir;
- Auditor fəallığına dair müqavilə işinin mahiyyəti və təşkilini mənimsəyir;
- Auditor rəyinin strukturunu, auditor rəyinə təsir edən və etməyən amilləri və auditor rəyin növlərini öyrənir.

XIII. Tələblərin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollektiv sualları

I kollektiv sualları

1. Auditin aparılmasının məqsəd və vəzifələri
2. Audit və təftiş, onların oxşar və fərqli cəhətləri
3. Auditin yaranma tarixi
4. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində auditin inkişafı
5. Könüllü və ya təşəbbüslü audit
6. Daxili və kənar auditin xüsusiyyətləri
7. Sərbəst auditorların hüquqları və vəzifələri
8. Auditor təşkilatlarının hüquqları və vəzifələri
9. Auditor fəallığının dövlət tənzimlənməsi
10. Auditor məsuliyyəti və onun növləri

II kollektiv sualları

1. Auditin planlaşdırılmasının mahiyyəti, məqsədi və prinsipləri
2. Auditin ümumi planının işlənilib hazırlanması
3. Auditor sübutlarının müəyyən edilməsi
4. Auditor fəallığında maliyyə təhlilinin rolu
5. Maliyyə təhlilinin mərhələləri
6. Dövlət maliyyə nəzarətinin strukturu
7. Hesablama Palatası və onun funksiyaları
8. Daxili auditin yerinə yetirdiyi funksiyalar
9. Daxili audit fəallığının təşkil prinsipləri
10. Daxili audit yoxlamasının planlaşdırılması

XV. İmtahan sualları:

1. Auditin iqtisadi mahiyyəti
2. Auditin aparılmasının məqsəd və vəzifələri
3. Maliyyə hesabatı istifadəçiləri üçün auditin zəruriliyi
4. Auditin obyektləri
5. Audit və təftiş, onların oxşar və fərqli cəhətləri
6. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində auditin inkişafı
7. Auditin yaranma tarixi
8. Məcburi audit
9. Könüllü və ya təşəbbüslü audit
10. Könüllü auditin aparılması qaydası
11. Könüllü və məcburi audit arasında qarşılıqlı əlaqə
12. Daxili və kənar auditin xüsusiyyətləri
13. Auditdə sahibkarlıq fəallığının əsas hüquqi formaları
14. Sərbəst auditorların hüquqları və vəzifələri
15. Auditor təşkilatlarının hüquqları və vəzifələri
16. Auditor fəallığına lisenziyaların verilməsi şərtləri

17. Auditor fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi
18. Auditor məsuliyyətinin müəyyən edilməsi şərtləri
19. Auditor məsuliyyəti və onun növləri
20. Auditin həm dövlət həm də sifarişçi təsərrüfat subyekti qarşısında məsuliyyəti
21. Auditorun üçüncü şəxs qarşısında məsuliyyəti
22. Audit standartlarının mahiyyəti və məqsədi
23. Audit standartlarının əsas prinsipləri
24. Auditin planlaşdırılmasının mahiyyəti, məqsədi və prinsipləri
25. Auditin planlaşdırılması mərhələləri
26. Auditin ümumi planının işlənilib hazırlanması
27. Auditin proqramının tərtib edilməsi qaydaları
28. Müəssisə və ona təsir edən daxili və xarici mühit amilləri, onların öyrənilməsi
29. Auditor sübutlarının müəyyən edilməsi
30. Seçmə nəticələrinin qiymətləndirilməsi
31. Auditor fəaliyyətində maliyyə təhlilinin rolu
32. Maliyyə təhlili idarəetmə qərarlarının qəbul edilməsinin əsası kimi
33. Maliyyə təhlilinin mərhələləri
34. Müəssisənin maliyyə nəticələrinin təhlili
35. Müəssisədə nəzarət üsullarının və təhlilin sistemləşdirilməsi
36. Dövlət maliyyə nəzarətinin mahiyyəti, əhəmiyyəti və məqsədi
37. Dövlət maliyyə nəzarətinin obyektləri
38. Dövlət maliyyə nəzarətinin strukturu
39. Hesablama Palatası və onun funksiyaları
40. Daxili auditin mahiyyəti və idarəetmə sistemində rolu
41. Daxili auditin yerinə yetirdiyi funksiyalar
42. Daxili audit fəaliyyətinin təşkili prinsipləri
43. Daxili audit yoxlamanın planlaşdırılması
44. Daxili audit yoxlamanın əsas istiqamətlər
45. Müəssisənin uçot siyasətinin audit
46. Auditor fəaliyyətinə dair müqavilə işinin mahiyyəti və təşkili
47. Müqavilələrin məzmunu və strukturu
48. Auditin sənədləşdirilməsinin vəzifələri
49. Auditor rəyinin mahiyyəti və strukturu
50. Auditor rəyinin növləri

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il (01 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:



dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:



b/m Səriyyə Tağızadə

Dexan *İsm* *dos 65 Həsə*